

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5,

Tilleggsspørsmålnr.

Emne:

Oppskr. av: Kare Prestevind

(adresse):

Fylke: Akershus

Herad: Vestby

Bygdelag: Garder

Gard: Prestevind

G.nr. 101 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Vasskaring

SVAR

I I min barndom for ca 60 år siden ble det her på gården lært vann i trebatter med vassak. Vassaket hvilte på begge skuldre med utballet åpning for hånden mist på året. Der ble lært tau med jernprober. Noe særskilt navn på de enkelte dele kan jeg ikke huske.

II Tre fjäset ble der lært vann her i et kar av tre med 6 år av kvavignemmen der var stukket en stang, og der var altså to til å bare.

Jeg kan dessverre ikke gi noen nærmere beskrivelse av hvordan start det var eller om det ble lært noe til å forhindre spælling jeg var bare en 6-7 år da vasskaring gikk av bruk her på gården, jeg husker kun at karer ble benyttet vassak. Hjørsa fra fjäset ble ikke lært om på denne måte. Der ble lært kottu og spann.

III Kii.

2) 4) Vassbæring i så ble utført av karfolkene, men når det gjaldt vassbæring til umvundne husbruk var og er nok regelen den at dette ble beriget av bondefolkene. På alle gårder her i bygden er det innlagt vann i stalle og fjøs og også i hovedbygningen.

5) Vassbæring med så og også med åk er gått av bruk her i bygden for lenge siden. Jeg kan forresten ikke tenke at jeg har sett bæring med vass-så på andre gårde utover her hos mine foreldre, men det kom vel også av at nabogårdene allerede hadde innlagt vann på den tid. Vass-åk har jeg selv berukt i mine unge dage for ca 50 år siden. For vann ble innlagt på noen gårder. På mange - kanskje de fleste - små bruk er vann fremdeles ikke innlagt, hverken i fjøs eller framstus. Her har det nok vært og er fremdeles kona som står for all vassbæring, men vass-åk brukes aldri ikke.

6) Ikke i almindelighet. En annen sak er at gårdsbrønnen her i bygden på stort-mange steder ikke er stau nok. Når det derfor innkreffer lengere tørke-perioder er det mange som må kjøre vann fra bekker og oppkommene.

7) Som nevnt er vannstedene på stort-mange gårde utbredt idet det ikke er oppkommene vann og heller ikke godt. Taken er imidlertid et puggespørsmål, idet det her

så at si i nærheten av hova gård eller
 bruk er oppkommen - således iler - der holdes
 vann selv i de lengste tørkeperioder.
 Men disse iler" ligger som regel langt
 slik at der må etbrikt pumpaanordninger
 til for å føre vannet opp til bygningene.
 En kunne da også få overbygde solide vann-
 steder med godt rent vann. Dette kom-
 mer nok også til å bli gjennomført etthu-
 vent, således har to av mine naboer ord-
 net sig på denne måte og det fungerer
 utmerket.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
 adr. NORSK FOLKEMUSEUM 659
 BYGDØY